

морфологію, прагнуть використовувати мову для регуляції власної діяльності та встановлення контактів.

Крім того, діти першої групи менш схильні до імітації, ніж діти другої групи: на початковому етапі розвитку мовлення вони повторюють, в основному, загальні іменники і використовують розповідні конструкції. У старшому дошкільному віці у дітей обох категорій виникають неусвідомлені мовні узагальнення (О. Божович).

Отже, аналіз наукової літератури дозволяє стверджувати, що процес засвоєння граматичної будови мовлення у дітей із нормальним рівнем мовленнєвого розвитку відбувається нерівномірно. Доступність початкових словотворчих відомостей для розуміння дітьми обґрунтували вчені-психологи. Мовлення дітей закономірно супроводжується різноманітними порушеннями та відхиленнями від граматичних норм, які в дошкільній лінгводидактиці одержали назву «типових граматичних помилок».

Список використаних джерел

1. Выготский Л. С., Лурия А. Р. Этюды по истории поведения / Л.С. Выготский. – М.: Педагогика-Пресс, 1993. – 224 с.
2. Гвоздев А. Н. Вопросы изучения детской речи / А. Н. Гвоздев. – М.: Изд. АПН РСФСР, 1961. – 467 с.
3. Лебедев А. Н. О нейрофизиологических основах восприятия и памяти / А. Н. Лебедев // Психологический журнал. – 1992. – Т. 13. – № 2. – С. 30 – 41.
4. Лурия А. Р. Высшие корковые функции человека / А. Р. Лурия. – М.; СПб.: ПИТЕР, 2008. – 624 с.
5. Розенгард-Пупко Г. Л. Формирование речи у детей раннего возраста / Розенгард-Пупко. – М.: Просвещение, 1963. – 214 с.
6. Сохин Ф. А. Психолого-педагогические основы развития речи дошкольников: учебное пособие / Ф. А Сохин. – М.: МПСИ, 2005. – 224 с.

ВІНЕР Г.І.,
МОЛНАР Т.І.

Мукачівський державний університет, Україна

РОЗВИВАЛЬНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

В сучасних умовах реформування освіти, долучення її до європейських цінностей однією з важливих проблем є підвищення ефективності навчання, забезпечення різнобічного особистісного розвитку учнів відповідно до їх індивідуальних нахилів і здібностей. Відтак, однією з актуальних проблем на сучасному етапі розвитку освіти є активізація пізнавальної діяльності учнів в умовах розвивального освітнього середовища.

Серед факторів, що впливають на розвиток особистості, вагоме місце займає середовище дитини. У цьому контексті важливо не лише забезпечити учнів системою галузевих знань, а й навчити їх самостійно здобувати потрібну інформацію, осмислювати її, робити висновки та приймати відповідальні рішення, забезпечувати розвиток пізнавального інтересу до навчальної діяльності.

Досягненню цієї мети сприяє розвивальне освітнє середовище початкової школи як один із факторів особистісного розвитку молодшого школяра.

Проблему розвивального освітнього середовища, його понятійно-категоріальний апарат досліджували Н. Гонтаровська (освітнє середовище як фактор розвитку особистості школяра); В. Ясвін (формування особистості в освітньому середовищі); В. Рубцов (освітнє середовище як форма співробітництва суб'єктів навчання) та інші науковці.

Насамперед, з'ясуємо значення основних понять дослідження, зокрема: «середовище», «освітнє середовище», «розвивальне освітнє середовище», «розвивальне навчання».

Середовище – це оточення, сукупність природних, предметних та соціальних умов, в яких дитина зростає, опановує науку життя, стає компетентною особистістю з притаманними їй індивідуальними особливостями.

Освітнє середовище є частиною соціокультурного і дослідники визначають його як комплекс спеціально організованих психолого-педагогічних умов, унаслідок взаємодії з якими відбувається розвиток і становлення особистості.

Розвивальне освітнє середовище – це сукупність духовно-матеріальних умов функціонування закладу освіти, що забезпечують саморозвиток вільної й активної особистості, реалізацію її творчого потенціалу.

Розвивальне навчання – це цілеспрямований організований, планомірно і систематично здійснюваний процес удосконалення властивостей особистості учня, спрямований на якісну зміну структури особистості, що формується.

Ретроспективний аналіз джерельної бази дозволяє зробити висновок, що починаючи вже з XVII століття класики педагогіки наголошували на важливості освітнього середовища у розвитку і становленні особистості. Так, ідею впливу середовища на особистість відстоював творець класно-урочної системи Я. Коменський, який вважав, що розвиток здібностей дитини варто розпочинати від самого народження, але для цього потрібна відповідна система виховання і сприятливе середовище. Англійський філософ і педагог Дж. Локк наголошував, що соціальне середовище, в якому перебуває вихованець, має вирішальне значення для його особистісного становлення. Освітнє середовище, на думку С. Русової, необхідно проектувати, базуючись на принципах гуманізму, демократизму, народності, історизму, природовідповідності, зв'язку навчання з життям. Значущі ідеї щодо створення розвивального освітнього середовища акумулює педагогічна спадщина В. Сухомлинського. Домінантною ознакою створеного ним середовища була підпорядкованість і спрямованість впливу всіх його компонентів на формування особистості школяра [1].

Слід зазначити, що розвивальне освітнє середовище реалізовує навчальну, розвивальну, виховну, стимулювальну, соціокультурну, інформаційну, емоційно-регулювальну, інтегративну, адаптивну, компенсаційну, комунікаційну та координаційну функції [2].

Важливими умовами формування розвивального освітнього середовища є створення сприятливого емоційного клімату та розвиток інтересу до навчання, утвердження авторитету педагога, підбір спеціальних форм, методів, засобів

навчання. Важливим є те, щоб у освітньому процесі між учителем та учнем розвивалася суб'єкт-суб'єктна взаємодія. Значущим виступає наявність здорового психологічного клімату в класі, дотримання організаційних, дидактичних, виховних, психологічних, гігієнічних вимог [3].

Таким чином, розвивальне освітнє середовище – відносно нове поняття, що ввійшло в тезаурус педагогіки та психології лише в останнє десятиліття. Його зміст не можна вважати однозначно визначеним і сталим, але більшість фахівців використовують поняття розвивального освітнього середовища для цілісного опису специфічних особливостей конкретного закладу освіти. Встановлено, що розвивальне освітнє середовище – сукупність духовно-матеріальних умов функціонування закладу освіти, що забезпечують саморозвиток вільної й активної особистості, реалізацію її творчого потенціалу.

Список використаних джерел

1. Гонтаровська Н. Б. Освітнє середовище як фактор розвитку особистості дитини: монографія / Н.Б. Гонтаровська. – К.: Вид-во РВА «Дніпро-VAL», 2010. – 623 с.
2. Киричук О. О. Розвивальне навчання – шлях до науково-гуманістичної системи освіти / О.О. Киричук // Початкова школа. – 2002. – № 5. – С. 13 – 16.
3. Писарчук О. Т. Теоретичні аспекти проблеми формування освітньо-розвивального середовища початкової школи / О. Т. Писарчук // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – Бердянськ: БДПУ, 2011. – № 1. – С. 231 – 237.

ВЛАСІЙ О.О.,
ГЛАДКИЙ А.І.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Україна

ВИВЧЕННЯ ПРОГРАМУВАННЯ В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ НА ПРИКЛАДІ РОЗРОБКИ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ

Важливість вивчення програмування у школі сьогодні вже ні в кого не викликає сумніву. Серед дванадцяти причин, навіщо вивчати програмування в школі, наведених у статті [1], менше половини з них торкаються саме цифрових навичок, а більшість спрямовані на соціальну активність особистості. Все більше починають говорити про інтеграцію програмування (кодування) в освітню систему [2, 3]. В системі сучасної освіти України досі немає однозначності щодо вивчення програмування в середній школі: яку мову, з якого віку і в якому обсязі вивчати. Проте можна відзначити переважну схильність до початку вивчення алгоритмізації та програмування із так званого блочного програмування у візуальному середовищі Scratch [4]. Наступний етап у вивченні програмування зовсім неоднозначний. Пропонується Pascal, Java, C++, HTML, Python, Visual Basic і це далеко не повний перелік. Ідеї блочного програмування, закладені у Scratch, отримали подальший розвиток, зокрема, у MIT App Inventor. Зручний інструмент для розробки мобільних додатків на платформі Android, App Inventor можна розглядати як логічний перехід від наче «дитячого» програмування на Scratch до вивчення класичних чи новітніх мов програмування, який сприяє фасилітації розуміння базових ідей процесу

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>